

KEUHDno-2025-5542**Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen apuvälinepalvelutoiminnan muutos**

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen terveydenhuoltolain (132/2010) mukaisia lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluita tuotetaan yhteistyösopimuksella HUS Apuvälinekeskuksen ja HUS Apuvälineyksikön kanssa. Hyvinvointialueen apuvälinepalvelut voidaan jakaa ns. liikkumisen ja päivittäisten toimintojen apuvälineisiin, sekä yksilöllisiin ja henkilökohtaisesti luovutettaviin apuvälineisiin. Lisäksi apuvälineitä luovutetaan osana hoitoa. Tämä päätösesitys koskee liikkumisen ja päivittäisten toimintojen apuvälinepalvelukokonaisuutta ja siihen sisältyvää toiminnan organisoitumista.

Terveydenhuollon ammattilaiset arvioivat liikkumisen, arjessa pärjäämisen ja päivittäisten toimintojen tuen apuvälinetarvetta vastaanotoilla, osastoilla, sekä asiakkaiden lähiympäristöissä, tyypillisesti kotona. Apuvälineen sovitusta, nouto ja palautus tapahtuu pääsääntöisesti alueen apuvälinepalvelupisteissä. Tarpeen mukaan edellä mainitut palvelut tuotetaan kotiin.

Hyvinvointialueella on viisi apuvälinepalvelupistettä HUS-Hyvinkää sairaalassa, Järvenpään sote-keskuksessa, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan Hyrylän terveysasemilla. Eniten asiakaskäyntejä kohdentuu Järvenpään (29%), Hyvinkään (26%) ja Nurmijärven (19%) apuvälinepalvelupisteisiin. Apuvälinepalvelupisteissä työskentelee yhteensä 5 fysioterapeuttia. Kukin apuvälinepalvelupiste on auki kahtena – kolmena päivänä viikossa, 3 tuntia kerrallaan. Muina aikoina palvelupisteissä ei ole toimintaa.

Apuvälinepalvelupisteissä asioidaan tyypillisesti sairastumisen/vammautumisen, leikkauksen tai muun toimintakyvyn heikkenemisen esim. ikääntymisen johdosta. Erityisosaamista tai yksilöllisempää apuvälineratkaisua tarvitsevat asiakkaat voidaan ohjata HUS-Hyvinkään sairaalan apuvälineyksikköön.

Vuonna 2024 apuvälinepalveluissa asioi 4800 henkilöä, joista n. 73 % oli yli 65-vuotiaita. Asiointitapahtumia oli yhteensä 7500. Näistä valtaosa oli palvelupistekäyntejä (n. 5500 kpl). Väestörakenteen muutoksen ja ikääntyvän väestön kasvun johdosta apuvälinepalvelujen tarve tulee kasvamaan vuodesta 2024 noin 10 % vuoteen 2035 mennessä.

Apuvälinepalvelujen kustannukset kasvavat tasaisesti. Vuoden 2024 tilinpäätös oli n. 2,8Me. Tilinpäätösennuste vuodelle 2025 on n. 2,9Me ja kustannusten vuotuinen kasvuennuste on noin + 3 %.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämä on n. 151 M€. Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelmaan on kirjattuna toimenpiteet, joilla alijäämän kattamista

edistetään. Palvelutuotannon jatkuvan kehittämisen kautta haetaan myös uusia säästömahdollisuuksia. Samalla jatkuvasti arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta ja resurssien tarkoituksenmukaisinta kohdistamista. Edellä kuvattua taustaa vasten esitetään apuvälinepalvelutoiminnan käyntipisteiden keskittämistä. Keskittämällä haetaan 70 – 100 000 € vuotuista säästöä palvelutuotantokustannuksissa ja hyvinvointialueen kuntoutusalan ammattilaisten resurssien uudelleen kohdentamista muun muassa kotiin tehtävään kuntoutustyöhön. Lisäksi muutoksella on toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia päivityksessä olevaan HUS Apuvälinepalvelusopimukseen. Sopimuspäivityksellä tavoitellaan lisäsäästöjä apuvälinepalvelukokonaisuuteen liittyen.

Muutoksen keskeisimmät arvoidut vaikutukset ovat:

Vaikutukset asiakkaisiin

- Asiakkaille lähin apuvälinepalvelupiste sijaitsee jatkossa maksimissaan 40 km etäisyydellä. Kotiin tuotavat apuvälinepalvelut lisääntyvät resurssien uudelleen kohdentamisen kautta.

Vaikutukset työntekijöihin

- työntekijöiden tehtäväkuviin, toimipisteisiin ja lähiesihenkilötyöhön tulee muutoksia. Muutokset toteutetaan osana syksyn yhteistoimintaneuvotteluja.

Hyvinvointi- ja terveysvaikutukset ja muut vaikutukset

- väestön hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä merkittäviä vaikutuksia ei ole, koska palveluja on saatavilla edelleen keskitetyillä palvelupisteillä, sekä enenevässä määrin kotiin
- ympäristövaikutuksia lisääntyneistä kotikäynneistä muodostuu

Talousvaikutukset

- apuvälineiden hankinnoista ja logistiikasta saatava vuositason säästön on arvioitu olevan n. 50 000€
- henkilöstökustannukset eivät kasva optimoimalle henkilöstöresursointia
- tilat, joista luovutaan vapautuvat muuhun hyvinvointialueen toiminnan käyttöön, mikä edistää tilojen tiivistämisen ja - käyttöasteen kasvattamisen tavoitteiden saavuttamista
- Säästöpotentiaali on 70 000 € - 100 000 €. Merkittävin säästöpotentiaali muodostuu apuvälineiden hankintakuluista, logistisista kuluista ja palveluprosessien sujuvoitumisesta.

Esitys

Esityksenä on apuvälinepalvelupisteiden keskittäminen. Esityksenä on, että kevästä 2026 lähtien hyvinvointialueella on kolme (3) apuvälinepalvelupistettä. Apuvälinepalvelupisteet sijaitsevat HUS-Hyvinkään sairaalassa, Järvenpään sosiaali- ja terveystieteiden keskuksessa ja Nurmijärven Kirkonkylän terveysasemalla. Apuvälinepalvelupisteet sijaitsevat yksiköissä, joissa on Sairaalan palvelujen 24/7 akuuttiosastoja ja kiirevastaanottoja. Muihin toimipisteisiin järjestetään tarvittavat pienimuotoiset apuvälinevarastot ammattilaiskäyttöön. Apuvälinepalvelupisteiden aukioloaikoja arvioidaan uudelleen loppuvuodesta 2025.

Päätöksen peruste

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosääntö § 25 (aluevaltuusto 22.5.2025 § 36)
Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen delegointisääntö
(hyvinvointialuejohtaja 13.10.2025 § 88)

Päätös

Päätän, että apuvälinetoimintaa kehitetään esityksen mukaisesti.

*Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen
asianhallintajärjestelmässä.*

Tiedoksi

asianosaiset, Raija Kontio

Allekirjoitus

Susanna Pitkänen, palvelujohtaja, terveysterveyst ja sairaanhoito

Muutoksenhakukielto

§ 42

Muutoksenhakukielto**Muutoksenhakukielto**

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä

- päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (hyvinvointialuelaki 141 §),
- hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (laki oikeudenkäynnistä hallintotuomioistuimissa 6§),
- päätöksestä, josta lainsäädännön nojalla ei voi hakea muutosta (lainkohta mainittava erikseen päätöksen perusteluissa) tai
- hankintapäätöksestä, jota ei tehdyn hankinto-oikaisun johdosta muuteta (hankintalaki 126 § ja 132 §).